

УДК 378.046(477.54):111.852:7

Пригодін М.Д., Грищенко Т.М.

Харківський національний педагогічний
університет імені Г.С. Сковороди

ТВОРЧА ДІЯЛЬНІСТЬ СТУДЕНТІВ У ФОРМУВАННІ ХУДОЖНЬО- ЕСТЕТИЧНИХ АСПЕКТІВ

Пригодін М.Д., Грищенко Т.М. Творча діяльність студентів у формуванні художньо-естетичних аспектів. У статті висвітлюється проблема впровадження творчих можливостей студентів у формуванні художньої освіти. Разом з тим підкреслюються художні напрямки в сучасному інформаційному просторі. Саме від творчої атмосфери колективу факультету залежить позитивний рівень художнього розвитку особистості студента щодо навчання. Висвітлюються художньо-естетичні напрямки майстерності студента, його творчі пошуки, поєднані з педагогікою викладання художніх та дизайнерських навчальних дисциплін, що дозволяє глибше усвідомити діалектичний характер розбудові творчого потенціалу особистості студента як митця-педагога.

Ключові слова: творчість, майстерність, мистецтво, освіта, педагогіка.

Пригодін Н.Д., Грищенко Т.Н. Творческая деятельность студентов в формировании художественно-эстетических аспектов. В статье освещается проблема внедрения творческих возможностей студентов в формировании художественного образования. Вместе с тем подчеркиваются художественные направления в современном информационном пространстве. Освещаются художественно-эстетические направления мастера студента, его творческие поиски в сочетании с педагогикой преподавания художественных и дизайнерских учебных дисциплин, что позволяет глубже понять диалектический характер перестройки творческого потенциала личности студента как художника-педагога.

Ключевые слова: творчество, мастерство, искусство, учеба, педагогика.

Prigodin N.D., Grishchenko T.N. Creative activity of students is in forming artistically-esthetical aspects. The article highlights the introduction of creative opportunities of students in creating art education. At the same time emphasizes the artistic direction of modern information space. It is from the creative atmosphere of collective facultative level of artistic development of the

individual student in the school. Highlights the artistic and aesthetic direction of student master, his creative pursuits, coupled with the pedagogy of teaching art and design disciplines that allow a deeper grasp the dialectical nature of the creative potential of the individual student as a specialist teacher.

Keywords: creativity, skill, art, education, pedagogies.

Постановка проблеми. Висвітлюючи творчі можливості і художню майстерність студентів як засоби художньо-естетичного виховання, необхідно починати з оволодіння сутністю художньої освіти, методики послідовного виконання кожного завдання в русі творчого спрямування.

Дослідження варто проводити зі студентами в площині розробок різних аспектів щодо вияву творчого потенціалу й майстерності; нестандартних рішень, фантазії, з урахуванням академічних знань, отриманих у навчальному процесі.

Аналіз наукових досліджень проблеми розвитку творчого потенціалу студентів визначає саме художній рівень їх творчої майстерності, обдарованості, таланту. Деякі аспекти цієї проблеми висвітлювали такі автори, як С. Антонович, Г.Беда, А.Бойчук, В.Даниленко, А. Ковальов, М. Ростовцев, О.Сухомлинський.

Мета статті. Прагнення здобути творчий потенціал і майстерність, а це потребує нової розробки концепції з філософським та педагогічним підходом, а саме: творчого пошуку, комп'ютеризації, створення електронних посібників і новітніх методик технологій навчання; пакету варіативних наробок нашого часу.

Представники певної філософії – нової генерації підтримують інтегральні напрямки студента, його самореалізацію в творчості як особистість.

Стаття виконана за планом НДР ХНПУ імені Г. С. Сковороди.

Виклад основного матеріалу. Розвиток творчого потенціалу, майстерності студентів художніх факультетів виходять сьогодні на нові параметри освіти, а саме: творчі нашарування в системі розбудови національної освіти, забезпечення контролю її якості, надання цілого пакету варіативних наробок, щоб потім можна вибрати цікаві у фаховому контексті нестандартного мислення [1].

Творчість, зокрема мистецька – це розвиток асоціативно-образного мислення, бачити актуальні проблеми нашого часу, здатність поєднувати далекі одне від одного явища, здатність відображати у свідомості на підставі реального життя художній образ і, використовуючи художню майстерність, втілювати їх в художній твір, дизайнерський виріб тощо. Від рівня художньо-педагогічної освіти особистості кожного студента дедалі більшою мірою залежить творча атмосфера в процесі навчання, за умов розширення демократичних цінностей. Як і вся освіта є насамперед самоосвіта, вона безперервна і тому результативніша, ніж її усвідомлення. Необхідно проаналізувати можливості різних навчальних і виховних форм та засобів до творчих пошуків для розвитку та визначення творчої особистості. [2].

Художня освіта передбачає вивчення студентами певних навчальних дисциплін для отримання необхідних знань, вмінь, технологічних прийомів та обробки

Надійшла до редакції 09.10.2013

різноманітних матеріалів. Навчальна програма художньо-графічного факультету педагогічного університету передбачає засвоєння фахових дисциплін, а саме: малюнок, живопис, композиція, скульптура та пластична анатомія, історія мистецтв, декоративно-прикладне мистецтво, дизайн реклами, дизайн одягу тощо, а також проведення педагогічної практики і виробничої практики.

Названий перелік основних фахових дисциплін охоплює теоретичний матеріал і практичне виготовлення виробів художньої праці, передбачає комплексну систему впровадження творчих можливостей, щодо розвитку художнього навчання і виховання творчої особистості. Тому навчальний процес має бути орієнтованим на творчість з художніх дисциплін і підготовки педагогів-художників для створення речей в контексті національних і культурних цінностей.

Виховною формою може стати піднесення студента як вищої цінності, до розвитку його культури, інтелекту, творчих можливостей. До розбудови цих питань спрямовані державні документи, зокрема: Закон України «Про освіту», Державна національна програма «Освіта», концепція національного виховання, Закон України «Про вищу освіту» [3].

Державні документи щодо розвитку інтелекту та творчих можливостей студентів враховують основні типи інтелектуальної талановитості, зокрема:

- асоціативно-абстрактний, який усвідомлюється з нахилом до абстракції;
- асоціативно-образний, який проявляється творчим мисленням, художніми образами. Саме на цей тип спираються студенти під час виконання завдань. Під час проведення занять викладачі впроваджують креативний підхід проектування, що додає розвитку творчих можливостей і здобуття художньої майстерності, пошуку оригінальних рішень «ноу-хау» відповідно до композиції твору.

Отже, у навчально-виховному процесі треба зосереджувати увагу не тільки традиційному засвоєнню академічного художнього мистецтва, але й розвитку художньої майстерності. Без вільного оволодіння художніми прийомами й технологіями виконання, скажімо: живопису олійного пейзажу, малюнку портрета, проектування і таке інше, просто неможливо грамотно на професійному рівні створити композицію. Художня майстерність полягає у вмінні бачити нове, створення оригінального та гармонійно-цілісного художнього твору.

Впровадження творчих можливостей у формуванні художньої освіти необхідно із залученням композиційних засобів гармонізації формоутворень як колір, пропорції, тектоніка, ритм, стиль, мода, стандартизація подальшого розвитку творчого потенціалу студентам необхідно застосовувати комп'ютерну обробку матеріалів, введення надписів тощо надають підстави щодо впровадження творчих можливостей в контексті досить вільного володіння тією чи іншою комп'ютерною програмою. Але не слід забувати, що на різних стадіях проектування можлива

Таким чином впровадження творчих можливостей студентів сьогодні неможливо без оволодіння комп'ютерними технологіями.

Потрібно ширше використовувати творчі виховні можливості поза-аудиторної, самостійної роботи студентів. Студенти наочно побачать свій реальний художній потенціал та реалізації творчої активності. Усвідомлення успіху виникає у студента після здолання боязкості, начебто невміння. Разом з тим викладач повинен створити оптимістичний комфорт під час аналізу та об'єктивного оцінювання виконаного завдання, що сприяє умовам для творчості.

Практичний вихід творчих можливостей ми бачимо на виставках студентських робіт у холах університету, Академії дизайну і мистецтв, на міжнародних форумах «Дизайн-освіта», художньому музею та в інших конкурсах в плані плідної підготовки майбутніх фахівців з художньо-образотворчих мистецтв, зокрема: декоративне, образотворче, дизайн. Створювати дизайн-форуми потрібно саме із творчої студентської молоді для розробок конкурентоспроможних проектів, які будуть реалізовані в дизайнерські вироби.

У національній доктрині розвитку художньої освіти України нашого часу визначені пріоритети щодо модернізації вищої освіти в контексті чинної Болонської конвенції, впровадження творчого потенціалу студентів і постійного оновлення освітніх технологій протягом усього навчання [5].

Запропоновані зміни з широким профілем художніх мистецтв потребують розробки нових навчально-методичних програм, робочих планів, а також виготовлення стендів найкращих робіт як студентів, так і відомих художників. Розвиток творчих можливостей художніх факультетів повинні постійно переосмислюватися з використанням прогресивних технологій, трансформації біонічних досліджень формоутворення і комп'ютеризації художньої освіти.

Естетичне освоєння органічної природи з дизайнерською метою висвітлює важливу підвалину для творчих можливостей студентів розбудови нових художніх цінностей в контексті трансформації біоніки в промислові формоутворення і використання феномену її кольору. Колір у живій природі – це один із проявів життєдіяльності організму. Прояв живих організмів змінювати свій колір у залежності від умов оточуючого середовища можуть бути використані у дизайні інтер'єру, виробів та ін. При цьому слід нагадати слова визначного дизайнера професора В.Даниленка, «...що дизайнерські форми, які отримуються внаслідок творчого процесу освоєння законів формоутворення живої природи, то не є копія форм природи. То має бути синтез природних форм і тих досягнень, що набули дизайнери упродовж історичного розвитку своєї професії». [4:192–193]. Ще один аспект творчих можливостей і художньої майстерності – феномен творчої атмосфери в навчальних аудиторіях. Завдяки створенню творчого клімату і удосконалення інноваційним технологіям навчання, орієнтацією на народну спадщину; асоціативне, образне мислення студента, розширення національного

нальної свідомості, його інтелектуального потенціалу і майстерності – визначається стратегія національної художньої освіти.

Разом з цим слід зазначити велику роль народного мистецтва у формуванні художньої освіти. Це невичерпне джерело, з якого впроваджують творчі можливості студентська молодь для розбудови оригінальних виробів мистецтва. Витоки творчого обличчя знаходяться в етнографічній національній свідомості українського народу. Якщо українське мистецтво буде знаходити коріння в народній творчості, це забезпечить йому подальший розквіт та зростання.

Таким чином, принцип трансформації з компонентів біоніки, кольору, народного мистецтва, комп'ютеризації, що базуються на застосуванні сучасних технологій, є одним із головних чинників формування творчої діяльності студентів в художній освіті.

Висновки. Впровадження творчих можливостей вирішує творчі здібності студентів для перетворення звичайних даних у новий виріб, що далеко перевершує вихідні дані. Творчі можливості, творча фантазія, як прозора вода, надає свіжі сили для позитивних результатів щодо створення нового образного твору.

Подальші дослідження феномену «творчість» можна проводити в плані ґрунтовної розробки сутності, властивостей цього філософського напрямку для творчого розвитку студента. Продовження дослідження в подальших сучасних та історичних періодах сприятиме відтворенню цілісної панорами розвитку творчих можливостей і професійної майстерності студентів у формуванні художньої освіти.

Література:

1. Державна національна програма «Освіта. Україна ХХІ століття». – К.: – Райдуга, 1994.
2. Наказ МОН №998 від 31.12.2004 р. «Концептуальні засади розвитку педагогічної освіти України та її інтеграція в Європейський простір».
3. Програма розвитку вищої освіти України «Основні засади розвитку вищої освіти України», Ч.4. –К., 2008.
4. Даниленко В.Я. Дизайн. Підручник / В.Я. Даниленко. – Харків: ХДАДМ, 2003. – 320 с.
5. Зайчук В.О. Управління якістю освіти як складова державної освітньої політики.// Педагогіка і психологія, 2007.-№2